

вателност от стопански операции. Стопанските операции разделяме на две категории: производствени и трансакционни.

Производствена е всяка стопанска операция, която променя стопанския обект, върху който се прилага, добавяйки му стойност. Мелничарят, който смела пшеница на брашно, извършва производствена стопанска операция, която превръща пшеницата в брашно, като ѝ добавя и стойност. Автомонтьорът, който ремонтира повреден автомобил, отстранява повредата, променя състоянието на автомобила и по този начин извършва производствена операция.

Трансакционна е всяка стопанска операция, която не променя самия стопански обект, но може да промени други негови характеристики, например собственост или местоположение. Покупката на брашно, транспортването на хляб, администриращите стопанските дейности операции са трансакционни.

Стопанският субект осъществява своята стопанска дейност посредством последователност от стопански операции, които са определящи за неговата професионална дейност.

Длъжност или щат ще наричаме професионална заетост, която се определя от списък от стопански операции, наричан още "длъжностна характеристика", които един стопански субект се задължава да изпълнява като участник в стопанския процес. Една част от стопанските операции T_1, T_2, \dots, T_s в една длъжностна характеристика са трансакционни, а останалите P_1, P_2, \dots, P_{m-s} са производствени.

По правило всеки работещ в едно предприятие е назначен на определена длъжност, което означава, че в рамките на работното време той изпълнява операции, вписани в длъжностната му характеристика. Работното време O на всеки работещ в едно предприятие, което примерно е осем часа дневно, се разпределя по естествен начин на n подинтервала от време, в които той извършва някаква стопанска операция, вписана в длъжностната му характеристика. В една част, например k на брой интервали от време с номера t_1, t_2, \dots, t_k , работещият извършва трансакционни операции, а в останалите интервали с номера p_1, p_2, \dots, p_{n-k} - производствени операции. Общото време O_T , в което работещият извършва трансакционни операции, може да се пресметне по формулата:

$$O_T = O_{t_1} + O_{t_2} + \dots + O_{t_k}. \quad (1)$$

Делът (частта) от работното време R_T , в което работещият извършва трансакционни операции, е равен на:

$$R_T = \frac{O_T}{O}. \quad (2)$$